

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว๒๒๗

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ และสำนักงานเทศบาลเมืองแพร่

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดตามเว็บไซต์ <https://bit.ly/3VZVLS> หรือ QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้ สำหรับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอขอความร่วมมือแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. ๐-๕๕๕๓-๕๑๑๙ ต่อ ๓๐๖
ผู้ประสาน นางวิมลรัตน์ สุทธิดี

**แนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔**

๑. คำถาม

กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ สามารถใช้บังคับย้อนหลังได้หรือไม่

ความเห็น การกำหนดวันใช้บังคับของกฎหมายเพื่อให้ทราบว่า สภาพบังคับของกฎหมายแต่ละฉบับมีผลใช้บังคับตั้งแต่เมื่อใด การประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเพียงการแสดงถึงการมีสภาพเป็นกฎหมายของกฎหมายฉบับนั้น ๆ แต่กฎหมายที่มีการประกาศนั้นอาจจะไม่มีผลบังคับใช้ในทันที การที่กฎหมายจะมีสภาพบังคับหรือมีผลใช้บังคับแก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายจะเกิดขึ้นต่อเมื่อถึงกำหนดเวลาวันใช้บังคับตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย ซึ่งการที่จะกำหนดวันใช้บังคับเป็นวันใดหรือเมื่อใด ต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายในแต่ละเรื่องที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ เหตุผลและความจำเป็นในทางนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อกำหนดความเหมาะสมของวันที่กฎหมายควรจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด สำหรับกรณีที่กำหนดให้กฎหมายมีผลบังคับย้อนหลังสามารถกำหนดได้ อันอาจเป็นผลเนื่องมาจากความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวม ความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือเพื่อความต่อเนื่องของสภาพบังคับหรือมาตรการทางกฎหมาย โดยกำหนดให้กฎหมายใหม่มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องจากกฎหมายเดิมที่ถูกยกเลิกหรือสิ้นผลไป ซึ่งการกำหนดวันใช้บังคับของกฎหมายรูปแบบนี้ต้องกำหนดวันเดือนปีที่ใช้บังคับไว้แน่นอน ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ซึ่งต่อเนื่องกับกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงสามารถกระทำได้

อนึ่ง กรณีผู้ประกอบการได้ยื่นขอใบอนุญาต จัดตั้งตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ และหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร และได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามข้อ ๒ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) หรือหนังสือรับรองการแจ้งในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการ สิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แต่ก่อนวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรณีเช่นนี้ ผู้ประกอบการดังกล่าวสามารถขอคืนค่าธรรมเนียมที่ได้มีการชำระ ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ เนื่องจากการที่ราชการส่วนท้องถิ่นรับชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวจากผู้ประกอบการเป็นการรับชำระค่าธรรมเนียมโดยปราศจากมูลอันจะอ้างตามกฎหมาย ทำให้ผู้ประกอบการเสียเปรียบเข้าลักษณะเรื่องสภาพสมควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ ราชการส่วนท้องถิ่นจึงต้องคืนเงินที่รับชำระเป็นค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบการ

๒. คำถาม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นฉบับใหม่ เพื่อให้มีผลบังคับใช้กับผู้ประกอบกิจการหรือไม่

ความเห็น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดว่า ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเฉพาะกรณีการกำหนดค่าธรรมเนียมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติยกเว้นค่าธรรมเนียมในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต และหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ กฎกระทรวงฉบับนี้ จึงมีผลบังคับใช้กับผู้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำเป็นต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นฉบับใหม่เพื่อให้กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับผู้ประกอบกิจการอีก

๓. คำถาม

ขั้นตอนและวิธีการคืนเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าว จะมีวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

ความเห็น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงินการเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๙๔ กำหนดว่า กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินรายรับและต่อมามีการขอคืนในลักษณะสามารถได้ภายในกำหนดอายุความ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถอนคืนเงินรายรับ โดยถือปฏิบัติตามข้อ ๙๕ และข้อ ๙๖ ข้อ ๙๕ กำหนดว่า การถอนคืนเงินรายรับตามข้อ ๙๔ ให้ตรวจสอบและมีสาระสำคัญ ดังนี้ (๑) เหตุผลความจำเป็นในการถอนคืนเงินรายรับที่นำส่งเป็นรายรับที่นำส่งแล้ว (๒) หลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ... และข้อ ๙๖ กำหนดวิธีปฏิบัติในการถอนคืนเงินรายรับ ให้ปฏิบัติดังนี้ (๑) ขอเงินคืนภายในปีงบประมาณที่รับเงิน เมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องให้จ่ายเงินรายรับดังกล่าว โดยต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่น และ (๒) ขอเงินคืนภายหลังจากปีงบประมาณที่รับเงินรายรับเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่า ถูกต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายขาดเงินสะสมได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ดังนั้น กรณีที่ผู้ประกอบกิจการได้ยื่นขอใบอนุญาตจัดตั้งตลาด จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ และหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร และได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หรือหนังสือรับรองการแจ้ง ตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ก่อนวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบการออกใบอนุญาตและหนังสือรับรองการแจ้ง ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ประกอบกิจการดังกล่าวก็สามารถขอคืนเงินค่าธรรมเนียมได้ โดยถือปฏิบัติตามข้อ ๙๔ ข้อ ๙๕ และข้อ ๙๖ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม